

KORRALDUS

03.03.2026 nr DM-131628-17

Timmo liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-049 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 66 lõike 2 punkti 2, § 67 lõike 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes VALICECAR OÜ 27.03.2025 taotlusele nr T-KL/1028132-2 ja Mulgi Vallavalitsuse 09.02.2026 kirjale nr 6-3/2026-24-1, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. muuta VALICECAR OÜ-le (registrikood 11102086) Timmo maardlas Timmo liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr VILM-049 järgmiselt:

1.1.1. pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 15 aasta võrra s.o kuni 21.03.2041;

1.1.2. märkida mäeeraldise koosseisus olevate plokkide 1-4 aT jääkvaru kogused seisuga 31.12.2025 järgmiselt:

- plokk 1 aT (täiteliiv) – 63,30 tuh m³
- plokk 2 aT (ehitusliiv) – 16,413 tuh m³
- plokk 3 aT (ehitusliiv) – 55,80 tuh m³
- plokk 4 aT (täiteliiv) – 161 tuh m³

1.1.3. märkida kaevandatava varu kogused (seisuga 31.12.2025) järgmiselt:

- liiv, ehitusliiv – 58 tuh m³
- liiv, täitepinna – 161 tuh m³

1.1.4. määrata keskmiseks tootmismahuks aastas 20 tuh m³.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr VILM-049 kõrvaltingimused järgmiselt:

1.2.1. karjääritegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse;

1.2.2. vältimaks, et kaevandamisel ei satuks kütust ja õli pinnasesse ja vette, peab

seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil;

1.2.3. rabakonna, tähnikesiliku ja tiigikonna leiukohas ning teistes karjäärilal paiknevates sigimiseks kasutatavates veekogudes on lume sulamisest kuni 30. augustini kaevandamine keelatud. Kui on tuvastatud, et veekogu sigimiseks ei kasutata, siis piirang ei kehti;

1.2.4. kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omajal kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;

1.2.5. katendi paigutamine väljapoole karjääri teenindusmaad (naaberkinnistutele) on lubatud vaid kinnistuomaniku teadmisel ning kirjalikul nõusolekul.

1.3. Korrigeerida loa vormil järgmised ebatäpsused:

1.3.1. märkida teenindusmaa pindalaks 6,12 ha;

1.3.2. märkida plokkide 1-2 aT andmetesse: kaevandamine lubatud allpool põhjaveetaset - ei.

1.4. Avalikustada VALICECAR OÜ-le kuuluva keskkonnaloa nr VILM-049 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr VILM-049 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa muutmise taotluse läbivaatamine

VALICECAR OÜ (registrikood 11102086, aadress Ninavärava, Atla küla, Saaremaa vald, Saare maakond; edaspidi ka *ettevõtte*) esitas 17.03.2025 Keskkonnaametile taotluse Timmo liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-049 muutmiseks. Taotluses esinenud puuduste tõttu tuli seda korrigeerida ning nõuetekohane taotlus on registreeritud KOTKAS-s 27.03.2025 menetluse nr M-131628 juurde dokumendina nr DM-131628-2.

VALICECAR OÜ omab maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr VILM-049 (kehtivusaeg 22.03.2011 – 21.03.2026), mis annab ettevõttele õiguse kaevandada Timmo liivamaardla (registrikaardi nr 885) Timmo liivakarjääri mäeeraldisel ehitus- ja täiteliiva. Kehtiva keskkonnaloaga Timmo liivakarjäär asub Viljandi maakonnas Mulgi vallas Lilli külas riigiomandisse kuuluval kinnistul Timmo kruusakarjäär (katastritunnus 60002:004:0650, registriora nr 1210039, mäetööstusmaa 100%), mille riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet.

Keskkonnaloa muutmise taotlusega soovib VALICECAR OÜ pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 15 aasta võrra s.o kuni 21.03.2041, kuna loa praeguse kehtivusaja lõpuks ei jõuta

kaevandatavat maavara mäeeraldisel piires täielikult ammendada ja kaevandatud maad korrastada.

Timmo liivakarjääri mäeeraldis pindalaga 4,54 ha (teenindusmaa pindala on 6,12 ha) hõlmab Timmo liivamaardla ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokke 2 ja 3 täiteliiva aktiivse tarbevaru plokke 1 ja 4. Taotletava mäeeraldisega hõlmatavad varukogused on järgmised (seisuga 31.12.2025):

- 1 plokk – täiteliiv, aktiivne tarbevaru: 63,3 tuh m³, kaevandatav varu: 54 tuh m³
- 2 plokk – ehitusliiv, aktiivne tarbevaru: 16,413 tuh m³, kaevandatav varu: 13 tuh m³
- 3 plokk – ehitusliiv, aktiivne tarbevaru: 55,8 tuh m³, kaevandatav varu: 45 tuh m³
- 4 plokk – täiteliiv, aktiivne tarbevaru: 161 tuh m³, kaevandatav varu: 107 tuh m³

Kokku on täiteliiva aktiivne tarbevaru 224,3 tuh m³ ja kaevandatav varu 161 tuh m³ ja ehitusliiva aktiivne tarbevaru 72,213 tuh m³ ja kaevandatav varu 58 tuh m³. Loa muutmisel täpsustatakse varukoguseid vastavalt keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnanaloga taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanaloga taotluse ja loa andmekoosseis“ § 40 lõike 3 punktile 2.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 20 tuh m³ (kehtival loal 21 tuh m³). Maavara kasutusalaadeks on teedeehitus ja -hooldus, kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ning metsamaaks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnanaloga taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanaloga taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 995 eurot on tasutud 17.03.2025 riigilõivuseaduse [\[1\]](#) § 136² lõike 2 kohaselt.

MaaPS § 49 lõike 2 alusel andis keskkonnanaloga taotlusele arvamuse riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus (Eesti Geoloogiateenistuse 26.03.2025 kiri nr 13-1/25-530).

Mäeeraldisest edelas kulgeb avalikus kasutuses kohalik Lannu–Nahkru–Sõrmuse tee (nr 6000115). Endine Karksi Vallavalitsus on kooskõlastanud Timmo liivakarjääri kinnistu tee kaitsevööndiga kattuva osa jätkuva kasutamise mäeeraldisel teenindusmaana (16.06.2014 korraldus nr 216, lisatud kaevandamisloa muutmise taotlusele).

Kaevandatav tegevuskoht ja selle mõjuala ei asu kaitsealadel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kaevandamisega ei mõjutata kaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid. Karjäärialale jäävad III kategooria tähnikvesiliku (*Lissotriton vulgaris*, *EELIS kood KLO9113687*), rabakonna (*Rana arvalis*, *EELIS kood KLO9113404*) ja tiigikonna (*Pelophylax lessonae*, *EELIS kood KLO9113432*) elupaigad. Muid kitsendusi põhjustavaid

objekte ja kommunikatsioone mäeeraldisel ja teenindusmaal ei ole.

2.2. Keskkonnaloa muutmise taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 17.03.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu kohe sellest pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Mulgi Vallavalitsusele (edaspidi ka *kohaliku omavalitsuse üksus*; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas ettevõtet menetluse algatamisest 10.04.2025 kirjaga nr DM-131628-4 ning küsis kohaliku omavalitsuse üksuselt 10.04.2025 kirjaga nr DM-131628-6 täiendavalt arvamust nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6). Keskkonnaameti kiri on registreeritud Mulgi Vallavalitsuse dokumendiregistris 10.04.2025 numbriga 6-3/2025-65 ning selle staatuseks märgitud „saabunud“. Määratud tähtajaks kohaliku omavalitsuse üksus arvamust ei avaldanud, mistõttu haldusmenetluse seaduse (HMS) § 16 lõike 2 alusel jätkas Keskkonnaamet menetlust, eeldades vaikimisi nõusolekut. Loa andmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamisel on kohaliku omavalitsuse üksusel soovi korral võimalik täiendavalt ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 10.04.2025 väljaandes Ametlikud Teadaanded ning piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest 10.04.2025 kirjaga nr DM-131628-5 (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Kuni loa muutmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus laekus menetlusosalistelt A.P ja V.V ettepanek muudetavale loale kõrvaltingimuse seadmiseks 30.07.2025 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 30.07.2025 numbriga DM-131628-8). Ettepanekut on pikemalt käsitletud korralduse punktis 3.5.

Keskkonnaamet tegi eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldata, kuna menetlusosalised ei esitanud loa menetluse ajal selle suhtes vastuväiteid.

Loa andja teavitas 23.01.2026 loa muutmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuste/vastuväidete esitamiseks (23.01.2026 kiri nr DM-131628-14; HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 47 lg 2, § 48 lg 1, 3 ja 4), määraes ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Eelnõu avalikustamise käigus esitas arvamuse Mulgi Vallavalitsus, paludes 09.02.2026 kirjaga nr 6-3/2026-24-1 (registreeritud KOTKAS-s 09.02.2026 numbriga DM-131628-15) loa muutmisel arvesse võtta Mulgi Vallavalitsuse 22.12.2025 korralduse nr 851 punkti 2.

Ettepanekut on pikemalt käsitletud käesoleva korralduse punktis 3.4.1 ja 3.5.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis VALICECAR OÜ-lt 23.01.2026 kirjaga nr DM-131628-14 arvamust või vastuväiteid keskkonnavalda muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 09.02.2026.

VALICECAR OÜ arvamust ei esitanud.

HMS § 49 lõige 4 sätestab, et kui eelnõud või taotlust muudetakse pärast väljapanekut isiku kahjuks, kelle õigusi eelnõu või taotlus puudutab, teavitab haldusorgan teda sellest ning annab talle võimaluse tutvuda eelnõu või taotlusega ja esitada selle kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Arvestades eelnõude avalikustamisel Mulgi Vallavalitsuselt laekunud seisukohti, täiendas Keskkonnaamet loa andmise otsuse ja loa eelnõusid, lisades ühe kõrvaltingimuse, ning edastas need tutvumiseks loa taotlejale ja kohaliku omavalitsuse üksusele 12.02.2026 kirjaga nr DM-131628-16, arvamuse avaldamise tähtajaga 27.02.2026.

Määratud tähtjaks arvamusi ei laekunud.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnaamet peab andma eelhindangu ja kaaluma keskkonnamõju hindamise (*KMH*) vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³), kuna tegemist on kuni 25 ha suuruse alaga kaevandamisloa taotlusega (KeHJS § 6 lg 2 p 2, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (*määrus nr 224*; § 1 lg 1 ja § 3 p 4)).

Eelhindanguga selgitatakse, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustatakse KMH algatamine või algatamata jätmine (KeHJS § 6 lg 2¹, § 6¹ lg 3, § 11 lg-d 2 ja 4).

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (registreeritud KOTKAS-s 14.01.2026 nr DM-131628-13), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik. Loa andmisel tuleb siiski arvestada eelhindangus välja toodud keskkonnamõju meetmetega (vt 3.4.2.)

[1] Kohaldatud taotluse esitamise ajal kehtinud redaktsiooni (01.01.2025 - 31.03.2025)

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vajalik maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lõike 1). Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 muudetakse keskkonnaluba nr VILM-049 vastavalt VALICECAR OÜ 27.03.2025 esitatud taotlusele nr T-KL/1028132-2.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

3.2.1. MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 66 lõike 2 punkti 2 kohaselt võib muuta kaevandamisluba, kui loa omaja taotleb kaevandamisloa kehtivusaja pikendamist. MaaPS § 67 lõike 1 kohaselt, kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks. Käesoleval juhul taotletakse loa kehtivusaja pikendamist 15 aasta võrra.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Timmo liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-049 muutmise taotluse 10.04.2025 kirjaga nr DM-131628-6 Mulgi Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Kohaliku omavalitsuse üksus taotluse kohta arvamust ei esitanud.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta.

Timmo liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-049 muutmise taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjätmeid ei teki, kogu kasulik materjal turustatakse ja katend kasutatakse mäeeraldise korrastamisel või võõrandatakse. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Keskkonnaloa muutmise taotlusega soovib VALICECAR OÜ pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 15 aasta võrra s.o kuni 21.03.2041, kuna loa praeguse kehtivusaja lõpuks ei jõuta kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendada ja kaevandatud maad korrastada. Ettevõtte kavatses keskkonnaloa kehtivusaja pikendamise järel jätkata karjääri materjali kasutamist piirkonna teedehituses ja ehitustöödel. Kaevandamist jätkatakse olemasolevast liivakarjäärist, ei rajata uut karjääri ja ala korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikutud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Timmo liivakarjääri keskkonnaloa kehtivusaja pikendamine on kooskõlas juba avatud maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.2.2. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu ettevõttele. Tegemist on riigile kuuluva kinnistuga, mille kasutamiseks sõlmitakse uus rendileping peale keskkonnaloa muutmist.

3.3. Loa muutmisest keeldumise aluste hindamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb loa muutmisest keeldumise aluseid.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa muutmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).

- tegevusega ei kaasne keskkonnaohtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 14.01.2026 dokumendiga nr DM-131628-13.

- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).

- loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.

- Kohaliku omavalitsuse üksus ei avaldanud arvamust keskkonnaloa muutmise taotluse kohta (MaaPS § 55 lg 2 p 11), mistõttu HMS § 16 lõike 2 alusel jätkas Keskkonnaamet menetlust ilma selleta, eeldades vaikimisi nõusolekut. Loa andmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamisel on kohaliku omavalitsuse üksusel soovi korral võimalik täiendavalt ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järeldus oli, et Timmo liivakarjääri tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 03.03.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses. Timmo kruusakarjääri kinnistu (katastritunnusega 60002:004:0650) sihtotstarve on mäetööstusmaa 100%.

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette

leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

3.4.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Kohaliku omavalitsuse üksus ei esitanud arvamust Timmo liivakarjääri keskkonnanaloa muutmise taotluse kohta.

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2² alusel 09.12.2025 kirjaga nr DM-131628-11 Timmo liivakarjääri keskkonnanaloa nr VILM-049 muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Mulgi Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 10.01.2026. Mulgi Vallavalitsus (Mulgi Vallavolikogu on 24.01.2018 määrusega nr 9 „Pädevuse delegeerimine Mulgi Vallavalitsusele“ delegeerinud arvamuse andmise vallavalitsusele) nõustus 22.12.2025 korraldusega nr 851 (registreeritud KOTKAS-s 23.12.2025 numbriga DM-131628-12) eelhindangu ja KMH algatamata jätmisega.

Mulgi Vallavalitsus tõi korralduses välja, et Timmo liivakarjääri piiride kattekihi koorimisel ei tohi mullavalle paigaldada naaberkinnistute maa-alale ning tekitada naaberkinnistute piirdele järske astanguid. Keskkonnaamet märkis KMH algatamata jätmise otsuses, et karjääri teenindusmaa on mõeldud muu hulgas ka katendivallide paigutamiseks ning karjääriga külgnevate kinnistute maapinna toeks tuleb kaevandamisel jätta ohutu kaldega nõlvad.

Keskkonnaamet saatis HMS § 40 lõike 1 alusel 23.01.2026 kirjaga nr DM-131628-14 Timmo liivakarjääri keskkonnanaloa nr VILM-049 muutmise korralduse ja loa eelnõu arvamuse avaldamiseks Mulgi Vallavalitsusele. Mulgi Vallavalitsus palus loa muutmisel arvesse võtta Mulgi Vallavalitsuse 22.12.2025 korralduse nr 851 punkti 2, milles on toodud, et Timmo liivakarjääri piiride kattekihi koorimisel ei tohi mullavalle paigaldada naaberkinnistute maa-alale ning tekitada naaberkinnistute piirdele järske astanguid.

3.4.2. Eelhindangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud 14.01.2026 kirjaga nr DM-131628-13 Timmo liivakarjääri keskkonnanaloa nr VILM-049 muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti liivakarjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Timmo liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 200-250 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu. Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariiolukordadega.

Lähim elamu jääb Timmo liivakarjääri mäeeraldisest ligikaudu 260 m kaugusele lääne poole Timmo (katastritunnus 60002:004:0220) kinnistule. Raba talu (katastritunnus 60002:003:1060) ja Sõrmuse talu (katastritunnus 60002:004:0251) hooned asuvad mäeeraldisest ligikaudu 1000 m kaugusel põhja ja edela pool.

Karjäärialale jäävad III kategooria tähnikvesiliku (*Lissotriton vulgaris*), rabakonna (*Rana arvalis*) ja tiigikonna (*Pelophylax lessonae*) elupaigad.

Eelhinnangus esitatud kaalutluste alusel tuleb loa muutmisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

- 1. juhul kui tolmu põhjustab häiringuid ümbruskonna aladele või elanikele, tuleb karjääritegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisesid teid ja platse;*
- 2. vältimaks, et kaevandamisel ei satuks kütust ja õli pinnasesse ja vette, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil;*
- 3. rabakonna, tähnikvesiliku ja tiigikonna leiukohas ning teistes karjäärialal paiknevates sigimiseks kasutatavates veekogudes on lume sulamisest kuni 30. augustini kaevandamine keelatud. Kui on tuvastatud, et veekogu sigimiseks ei kasutata, siis piirang ei kehti;*
- 4. kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omajal kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.*

3.4.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kehtivale keskkonnaloale nr VILM-049 on kantud neli kõrvaltingimust:

- 1. Kaevandaja peab järgima kehtestatud müra piirnorme ning nende ületamisel tuleb rakendada leevendavaid meetmeid;*
- 2. arendajal tuleb kasutusele võtta tolmu levikut piiravad meetmed (niisutamine), kaevise transpordist tekkiva tolmu leviku tõkestamiseks tuleb teid vastavalt vajadusele niisutada.*
- 3. vältimaks, et kaevandamisel ei satuks kütust ja õli pinnasesse ja vette, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuda selleks ettenähtud teenindusplatsil;*
- 4. rabakonna, tähnikvesiliku ja tiigikonna leiukohas on lume sulamisest kuni 30. juunini kaevandamine keelatud.*

Kuna lähim tundlik objekt (eluhoone) asub 260 m kaugusel, võib eeldada et tegevusega kaasnevad häiringud jäävad piirnormidesse, kuid kaebuste laekumisel tuleb teostada kontrollmõõtmisi. Väljakujunenud praktikast lähtuvalt jätab Keskkonnaamet kõrvaltingimused nr 1 ja 2 kehtima, kuid sõnastab need järgmiselt: 1) *kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omajal kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;* 2)

karjääritegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjääriseseid teid ja platse.

Seoses veealuse varu kaevandamisega suureneb naftasaadustega veereostuse oht. On tõenäoline, et masinate/seadmete avarii käigus võib sattuda pinnasesse ja vette diiselkütust ja/või määrdeaineid. Seega on kõrvaltingimus nr 3 jätkuvalt asjakohane ja jäetakse kehtima muutmata kujul.

Piiritlemata III kategooria kaitsealuste liikide elupaikades rakendub isendi kaitse. Veekogu likvideerimisel kahjustatakse isendeid. Karjääris on ka teisi veesilmi, kuhu elupaiku registreeritud ei ole, kuid mida liigid võivad siiski asustada. Kuna erinevatel aastatel võib lumi sulada erineval ajal, võib varieeruda ka sigimisperioodi algus ja lõpp. Arvestades ka rabakonna üleriigilise seisundi halvenemist, on isendite kaitseks põhjendatud keelata kaevandamine veekogudes kuni sigimisperioodi lõpuni. Kui veekogus sigimist ei ole tuvastatud, võib kaevandamisega alustada varem. Eeltoodu põhjal sõnastatakse loal olev kõrvaltingimus järgmiselt: *rabakonna, tähnikvesiliku ja tiigikonna leiukohas ning teistes karjäärialal paiknevates sigimiseks kasutatavates veekogudes on lume sulamisest kuni 30. augustini kaevandamine keelatud. Kui on tuvastatud, et veekogu sigimiseks ei kasutata, siis piirang ei kehti.*

Timmo liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-049 muutmise otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus palus Mulgi Vallavalitsus, et loa muutmisel arvestataks järgmisega: Timmo liivakarjääri piiride kattekihi koorimisel ei tohi mullavalle paigaldada naaberkinnistute maa-alale ning tekitada naaberkinnistute piirdele järske astanguid. Keskkonnaamet ei pea põhjendatuks määrata keskkonnaloale nr VILM-049 kõrvaltingimust seoses nõlvakalletega, kuid mullavallide naaberkinnistutele paigutamise osas nõustub Keskkonnaamet tingimuse loale lisama järgneva täpsustusega: *katendi paigutamine väljapoole karjääri teenindusmaad (naaberkinnistutele) on lubatud vaid kinnistuomaniku teadmisel ning kirjalikul nõusolekul.*

3.5. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Timmo liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-049 muutmise taotluse avalikustamisel laekus ettepanek menetlusosalistelt A.P ja V.V, kes soovisid, et loale lisatakse järgmine tingimus: *kuival perioodil kas soolatatakse või niisutatakse 100 meetri ulatuses Juudi teed Uue-Virapuu ja Mäeserva talu teeotsast kummalegi poole.* Keskkonnaamet edastas ettepaneku keskkonnaloa omajale arvamuse avaldamiseks 04.08.2025 kirjaga nr DM-131628-9, kuid VALICECAR OÜ seisukohta ei esitanud.

Keskkonnaamet analüüsis laekunud ettepanekut ning vastas menetlusosalistele 28.11.2025 kirjaga nr DM-131628-10, et nimetatud talud asuvad Timmo liivakarjäärast enam kui 1,2 km kaugusel. Viidatud Juudi tee nr 6001019 on teeregistri andmetel mitteavalikus kasutuses olev kruuskattega tee (lõiguti ka metsatee), mis suure tõenäosusega ei ole raskete masinatega liiklemiseks sobilik. Juudi tee on osaliselt ka eratee, mille kasutamise keelamise või tingimused saab seada teeomanik. Kuna keskkonnaloaga ei saa üldjuhul reguleerida tegevusi väljaspool

mäeeraldist ja teenindusmaad, ei lisata menetlusosaliste ettepaneku alusel loale nõuet Juudi tee niisutamiseks. Keskkonnaloa omajal ja teeomanikul on soovi korral võimalus leppida kokku tee kasutamise tingimused, kuid nõude keskkonnaloale kandmine ei ole käesoleval juhul põhjendatud.

Timmo liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-049 muutmise otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus palus Mulgi Vallavalitsus, et loa muutmisel arvestataks järgmisega: Timmo liivakarjääri piiride kattekihi koorimisel ei tohi mullavalle paigaldada naaberkinnistute maa-alale ning tekitada naaberkinnistute piirdele järske astanguid.

Keskkonnaamet kaalus kohaliku omaavalitsuse üksuse nõudeid uuesti. Taotluse seletuskirja kohaselt on katend (muld) koorimata veel mäeeraldise piirialadelt, kogumahus ca 6 tuh m³. Katendit on keskkonnaloa omajal õigus võõrandada ja kaubastada (MaaPS § 99 lg 1). Seega ei pea mullavalle tingimata paigutama mäeeraldisele või selle teenindusmaale, kuid väljapoole karjääri piire teistele kinnistutele võib katendit viia siiski vaid selle kinnistu omaniku teadmisel ja nõusolekul. Mis puudutab järskude astangute tekitamist, siis keskkonnaloa osaks olevatel graafilistel lisadel on määratud ümbritseva maapinna toeks ohutud nõlvakalded, mis veepealses osas on 1:2 ja veealuses 1:5 ning nendest järsemaid nõlvu ei tohi tekitada. Nõlvatervikutesse jääv varukogus on kaevandatavast varust maha arvatud ning nõlvade kaevandamine pole lubatud. Mulgi Vallavalitsus ei ole ka täpsustanud, mis on "järsk" astang, milliste tekitamist ei lubata. Karjäärides jäetakse nõlvad pinnase püsinurgast tuleneva nõlvusega. Numbrilist väärtust määramata ei saa kontrollida, kas jäetud nõlv on liiga "järsk" või mitte.

Eeltoodust lähtuvalt ei pea Keskkonnaamet põhjendatuks määrata keskkonnaloale nr VILM-049 kõrvaltingimust seoses nõlvakalletega. Mullavallide naaberkinnistutele paigutamise osas nõustub Keskkonnaamet tingimuse loale lisama järgneva täpsustusega: *katendi paigutamine väljapoole karjääri teenindusmaad (naaberkinnistutele) on lubatud vaid kinnistuomaniku teadmisel ning kirjalikul nõusolekul.*

Täiendatud eelnõudele arvamusi ei esitatud.

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule

halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk

juhataja

maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Maa- ja Ruumiamet, Mulgi Vallavalitsus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Marin Varblane

vanemspetsialist

maapõuebüroo